

LK20 Engelsk

Fagets relevans og sentrale verdier

Engelsk er et sentralt fag for kulturforståelse, kommunikasjon, danning og identitetsutvikling. Faget skal gi elevene et grunnlag for å kommunisere med andre lokalt og globalt, uavhengig av kulturell og språklig bakgrunn. Engelsk skal bidra til å utvikle elevenes interkulturelle forståelse av ulike levemåter, tenkesett og kommunikasjonsmønstre. Faget skal forberede elevene på en utdanning og et samfunns- og arbeidsliv som stiller krav om engelskspråklig kompetanse i lesing, skriving og muntlig kommunikasjon.

Alle fag skal bidra til å realisere verdigrunnlaget for opplæringen. Gjennom arbeidet med faget skal alle elever bli trygge engelskbrukere slik at de kan bruke engelsk for å lære, kommunisere og knytte bånd til andre. Kunnskap om og en utforskende tilnærming til språk, kommunikasjonsmønstre, levemåter, tenkesett, og samfunnsforhold åpner for nye perspektiver på verden og oss selv. Faget skal bidra til å utvikle elevenes forståelse av at deres oppfatning av verden er kulturavhengig. Dette kan åpne for flere måter å tolke verden på, bidra til å skape nysgjerrighet og engasjement, og medvirke til å forebygge fordommer. Elevene skal få erfare at det å kunne flere språk er en ressurs i skolen og i samfunnet. Læreplanen i engelsk og læreplanen i engelsk for elever med tegnspråk er likeverdige.

Kjerneelementer

Kommunikasjon

Kommunikasjon innebærer å skape mening med språk og å kunne bruke språket i formelle og uformelle sammenhenger. Elevene skal ta i bruk egnede strategier for å kommunisere muntlig og skriftlig i forskjellige situasjoner og ved å bruke ulike medier og kilder. Elevene skal få oppleve, bruke og utforske språket fra første stund. Opplæringen skal legge til rette for at elevene får utfolde seg og samhandle i autentiske og praktiske situasjoner.

Språklæring

Språklæring innebærer å utvikle språkbevissthet og kunnskap om engelsk som system og å kunne bruke språklæringsstrategier. Kunnskap om hvordan språklyder, ordforråd, og ord-, setningsstrukturer og tekststrukturer brukes, gir elevene valg og muligheter i kommunikasjon og samhandling. Språklæring innebærer å se sammenhenger mellom engelsk og andre språk elevene kan, og å forstå hvordan engelsk er bygget opp.

Møte med engelskspråklige tekster

Språklæringen skjer i møte med engelskspråklige tekster. Tekstbegrepet brukes i vid forstand: muntlige og skriftlige, trykte og digitale, grafiske og kunstneriske, formelle og uformelle, skjønnlitterære og sakpregede, fra nåtid og fortid. Tekstene kan inneholde skrift, bilder, lyd, tegninger, grafer, tall og andre uttrykksformer som er satt sammen for å understreke og formidle et budskap. Arbeid med engelskspråklige tekster bidrar til å gi elevene kunnskap om og erfaring med språklig og kulturelt mangfold, og også innsikt i urfolks levemåter, tenkesett og tradisjoner. Gjennom å reflektere over, tolke og kritisk vurdere ulike typer engelskspråklige tekster skal elevene tilegne seg språk og kunnskap om kultur og samfunn. Elevene utvikler med dette interkulturell kompetanse slik at de kan forholde seg til ulike levemåter, tenkesett og kommunikasjonsmønstre. Elevene skal få et grunnlag for å se sin egen og andres identitet i en flerspråklig og flerkulturell sammenheng.

Tverrfaglige temaer

Folkehelse og livsmestring

I engelsk handler det tverrfaglige temaet folkehelse og livsmestring om å utvikle elevenes evne til å uttrykke seg skriftlig og muntlig på engelsk. Dette legger grunnlag for å kunne gi uttrykk for egne

følelser, tanker, erfaringer og meninger. Opplæringen kan gi nye perspektiver på ulike tenkesett og kommunikasjonsmønstre, og på egen og andres levemåte og livssituasjon. Å håndtere situasjoner som krever språk- og kulturkompetanse kan gi elevene mestringsfølelse og bidra til at de utvikler et positivt selvbilde og en trygg identitet.

Demokrati og medborgerskap

I engelsk handler det tverrfaglige temaet demokrati og medborgerskap om å utvikle elevenes forståelse for at deres oppfatning av verden er kulturavhengig. Ved å lære engelsk kan elevene møte ulike samfunn og kulturer gjennom å kommunisere med andre over hele verden, uavhengig av språklig og kulturell bakgrunn. Dette kan bidra til å åpne for flere måter å tolke verden på og være med på å skape nysgjerrighet og engasjement, og medvirke til å forebygge fordommer.

Grunnleggende ferdigheter

Muntlige ferdigheter

Muntlige ferdigheter i engelsk er å skape mening gjennom å lytte, tale og samtale. Det handler om å videreformidle informasjon, tilpasse språket til formål, mottaker og situasjon og å velge egnede strategier. Utviklingen av muntlige ferdigheter i engelsk handler om å bruke det muntlige språket gradvis mer presist og nyansert til å kommunisere om forskjellige emner, i formelle og uformelle situasjoner til ulike mottakere med ulik språklig bakgrunn.

Å kunne skrive

Å kunne skrive i engelsk er å kunne uttrykke ideer og meninger på en forståelig og hensiktsmessig måte i ulike typer tekster, på papir og digitalt. Å skrive handler om å planlegge, utforme og bearbeide tekster som kommuniserer, og å tilpasse språket til formål, mottaker og situasjon og velge egnede skrivestrategier. Utviklingen av skriveferdigheter i engelsk går fra å lære enkeltord og fraser til å skape ulike typer sammenhengende tekster som formidler synspunkter og kunnskap. Det innebærer også å bruke ulike typer kilder på en kritisk og etterrettelig måte.

Å kunne lese

Å kunne lese i engelsk er å forstå og reflektere over innhold i ulike typer tekster på papir og digitalt og skal bidra til leseglede og tilegnelse av språk. Det innebærer å lese og finne informasjon i sammensatte tekster med konkurrerende budskap og å bruke lesestrategier til å forstå eksplisitt og implisitt informasjon. Utviklingen av leseferdigheter i engelsk går fra å eksperimentere med språklyder, stavemønstre og stavelser til å lese varierte og komplekse tekster med flyt og forståelse og i stadig større grad kunne reflektere over og vurdere ulike typer tekster kritisk.

Digitale ferdigheter

Digitale ferdigheter i engelsk er å kunne bruke digitale medier og ressurser for å styrke språklæringen, for å møte autentiske språkmodeller og samtalepartnere på engelsk og for å tilegne seg relevant kunnskap i engelskfaget. Det innebærer å opptre kritisk og reflektert i engelskspråklige digitale uttrykksformer og i kommunikasjon med andre. Utviklingen av digitale ferdigheter i engelsk går fra å utforske språket til å kunne samhandle med andre, skape tekster og tilegne seg kunnskap ved å innhente, utforske og kritisk vurdere informasjon fra ulike engelskspråklige kilder.

Kompetansemål etter 2. trinn	I gang	Nådd	Avvik
Mål for opplæringen er at eleven skal kunne;			
bruke digitale ressurser for å oppleve språket via autentiske språkmodeller og samtalepartnere			
lytte til og gjenkjenne språklyder og stavelser i ord			
koble språklyder til bokstaver og stavemønstre og trekke bokstavlyder sammen til ord			
lytte til og utforske det engelske alfabetet og uttalemønstre i lek- og sangaktiviteter			
oppdage hørfrekvente ord og fraser i ulike type tekster			
stille og svare på enkle spørsmål, følge enkle instruksjoner og bruke noen høflighetsuttrykk			
delta i innøvde dialoger og spontane samtaler om egne behov og følelser, dagligliv og interesser			
oppdage ord som er felles for engelsk og andre språk eleven kjenner til			
lytte til, lese og samtale om innhold i enkle tekster, inkludert billedbøker			
lese og eksperimentere med å skrive kjente ord, fraser og enkle setninger			
tilegne seg ord og kulturell kunnskap gjennom engelskspråklig barnelitteratur og barnekultur			
<p>Underveisvurdering</p> <p>Underveisvurderingen skal bidra til å fremme læring og til å utvikle kompetanse i faget. Elevene viser og utvikler kompetanse i engelsk på 1. og 2. trinn når de utforsker og bruker språket i lytting, lek og samtaler. De viser og utvikler også kompetanse når de forstår og gjør seg forstått på engelsk.</p> <p>Læreren skal legge til rette for elevmedvirkning og stimulere til lærelyst gjennom å ta i bruk varierte strategier og læringsressurser for å utvikle elevenes leseferdigheter og muntlige og skriftlige ferdigheter. Læreren skal la elevene være aktive, leke, utforske og bruke sansene sine i varierte opplevelser av innlæringen av språket. Elevene skal få oppleve at det å prøve seg fram alene og sammen med andre er en del av det å lære et språk. Læreren og elevene skal være i dialog om elevenes utvikling i engelsk. Med utgangspunkt i kompetansen elevene viser, skal de få mulighet til å sette ord på hva de opplever at de får til, og hva de får til bedre enn tidligere. Læreren skal gi veiledning om videre læring og tilpasse opplæringen slik at elevene kan bruke veiledningen for å utvikle kompetansen sin i å forstå og gjøre seg forstått på engelsk, muntlig og skriftlig.</p>			

Kompetansemål etter 4. trinn	I gang	Nådd	Avvik
Mål for opplæringen er at eleven skal kunne;			
Utforske ulike ordbøker og hvordan de kan brukes i språklæring			
bruke digitale ressurser til å utforske språket og samhandle med andre			
utforske og bruke det engelske alfabetet og uttalemønstre i varierte lek- sang- og språklæringsaktiviteter			
lytte til og forstå ord og uttrykk i tilpassede tekster			
bruke noen vanlige småord, høflighetsuttrykk og enkle fraser og setninger for å få hjelp til å forstå og bli forstått			
delta i samtaler om egne og andres behov, følelser, dagligliv og interesser og bruke samtaleregler			
oppdage og leke med ord og uttrykk som er felles for engelsk og andre språk eleven kjenner til			
identifisere ordklasser i tilpassede tekster			
følge enkle regler for rettskriving og setningsstruktur			
lese og forstå tekster med lydrette ord og kjente og ukjente ordbilder			
lese og forstå betydningen av kjente og ukjente ord, fraser og setninger ut fra sammenhengen i selvvalgte tekster			
lese og samtale om innhold i ulike typer tekster, inkludert billedbøker			
skrive enkle tekster som uttrykker tanker og meninger			
samtale om noen sider ved ulike levemåter, tradisjoner og skikker i den engelskspråklige verden og i Norge			
tilegne seg ord, fraser og kulturell kunnskap gjennom engelskspråklig litteratur og barnekultur			

Undervisvurdering

Undervisvurderingen skal bidra til å fremme læring og til å utvikle kompetanse i faget. Elevene viser og utvikler kompetanse i engelsk på 3. og 4. trinn når de leker, utforsker og deltar i muntlig, skriftlig og digital samhandling. Videre viser og utvikler elevene kompetanse når de videreformidler sine opplevelser av møter med det engelske språket og engelskspråklig kultur.

Læreren skal legge til rette for elevmedvirkning og stimulere til lærelyst gjennom å ta i bruk varierte strategier og læringsressurser for å utvikle elevenes leseferdigheter og muntlige og skriftlige ferdigheter. Læreren skal la elevene være aktive, leke, utforske og bruke det de har lært i nye situasjoner. Elevene skal få oppleve at det å prøve seg fram alene og sammen med andre er en del av det å lære et språk. Læreren og elevene skal være i dialog om elevenes utvikling i engelsk. Med utgangspunkt i kompetansen elevene viser, skal de få mulighet til å sette ord på hva de opplever at de får til, og hva de får til bedre enn tidligere. Læreren skal gi veiledning om videre læring og tilpasse opplæringen slik at elevene kan bruke veiledningen for å utvikle leseferdigheter, skriveferdigheter og muntlige og digitale ferdigheter i faget.

Kompetansemål etter 7. trinn	I gang	Nådd	Avvik
Mål for opplæringen er at eleven skal kunne;			
bruke enkle strategier i språklæring, tekstskaping og kommunikasjon			
bruke digitale ressurser og ulike ordbøker i språklæring, tekstskaping og samhandling			
utforske og bruke uttalemønstre og ord og uttrykk i lek, sang og rollespill			
lytte til og forstå ord og uttrykk i tilpassede og autentiske tekster			
uttrykke seg forståelig med et variert ordforråd og høflighetsuttrykk tilpasset mottaker og situasjon			
innlede, holde i gang og avslutte samtaler om egne interesser og aktuelle emner			
Utforske og samtale om noen språklige likheter mellom engelsk og andre språk eleven kjenner til, og bruke dette i egen språklæring			
identifisere setningsledd i ulike typer setninger og bruke kunnskap om bøyning av verb, substantiv og adjektiv i arbeid med egne muntlige og skriftlige tekster			
følge regler for rettskriving, ordbøyning og setningsstruktur			
lese og videreformidle innhold fra ulike typer tekster, inkludert selvvalgte tekster			
lese og lytte til engelskspråklige sakprosaetekster og engelskspråklig barne- og ungdomslitteratur og skrive og samtale om innholdet			
samtale om ulike kilders pålitelighet, og velge kilder til eget bruk			
skrive sammenhengende tekster, inkludert sammensatte, som gjenforteller, forteller, spør og uttrykker meninger og interesser, tilpasset mottaker			
bearbeide egne tekster ut fra tilbakemeldinger			
reflektere over og samtale om rollen engelsk har i eget liv			
utforske levemåter og tradisjoner i ulike samfunn i den engelskspråklige verden og i Norge og reflektere over identitet og kulturell tilhørighet			
uttrykke seg på en kreativ måte inspirert av ulike typer engelskspråklige litterære tekster fra forskjellige kilder			
formidle korte tekster om selvvalgte emner			

Underveisvurdering

Underveisvurderingen skal bidra til å fremme læring og til å utvikle kompetanse i faget. Elevene viser og utvikler kompetanse i engelsk på 5., 6. og 7. trinn når de leker og utforsker språket, når de leser med flyt og forståelse og uttrykker seg i muntlige og skriftlige tekster om ulike samfunn i den engelskspråklige verden.

Læreren skal legge til rette for elevmedvirkning og stimulere til lærelyst gjennom å ta i bruk varierte strategier og læringsressurser for å utvikle elevenes leseferdigheter og muntlige og skriftlige ferdigheter i varierte situasjoner. Elevene skal få oppleve at det å prøve seg fram alene og sammen med andre er en del av det å lære et språk. Læreren og elevene skal være i dialog om elevenes utvikling i engelsk. Med utgangspunkt i kompetansen elevene viser, skal de få mulighet til å sette ord på hva de opplever at de får til, og hva de får til bedre enn tidligere. Læreren skal gi veiledning om videre læring og tilpasse opplæringen slik at elevene kan bruke veiledningen for å utvikle leseferdigheter, skriveferdigheter og muntlige og digitale ferdigheter i faget.

Kompetansemål etter 10. trinn	I gang	Nådd	Avvik
Mål for opplæringen er at eleven skal kunne;			
bruke varierte strategier i språklæring, tekstskaping og kommunikasjon			
bruke ulike digitale ressurser og andre hjelpemidler i språklæring, tekstskaping og samhandling			
bruke sentrale mønstre for uttale i kommunikasjon			
lytte til og forstå ord og uttrykk i varianter av engelsk			
uttrykke seg med flyt og sammenheng med et variert ordforråd og idiomatiske uttrykk tilpasset formål, mottaker og situasjon			
stille spørsmål og følge opp innspill i samtaler om ulike emner tilpasset ulike formål, mottakere og situasjoner			
utforske og beskrive noen språklige likheter og ulikheter mellom engelsk og andre språk eleven kjenner til, og bruke dette i egen språklæring			
bruke kunnskap om ordklasser og setningsstruktur i arbeid med egne muntlige og skriftlige tekster			
følge regler for rettskriving, ordbøying, setningsstruktur og tekststruktur			
lese, diskutere og videreformidle innhold fra ulike typer tekster, inkludert selvvalgte tekster			
lese, tolke og reflektere over engelskspråklig skjønnlitteratur, inkludert ungdomslitteratur			
lese sakprosaetekster og vurdere hvor pålitelige kildene er			
bruke kilder på en kritisk og etterrettelig måte			
skrive formelle og uformelle tekster, inkludert sammensatte, med struktur og sammenheng som beskriver, forteller og reflekterer tilpasset formål, mottaker og situasjon			
bearbeide egne tekster ut fra tilbakemeldinger og kunnskap om språk			
beskrive og reflektere over rollen engelsk har i Norge og i verden			
utforske og reflektere over situasjonen til urfolk i den engelskspråklige verden og i Norge			
utforske og beskrive levemåter, tenkesett, kommunikasjonsmønstre og mangfold i den engelskspråklige verden			
utforske og videreformidle innhold i engelskspråklige kulturelle uttrykksformer fra ulike medier knyttet til egne interesser			
<p><u>Underveisvurderingen</u> skal bidra til å fremme læring og til å utvikle kompetanse i faget. Elevene viser og utvikler kompetanse i engelsk på 8., 9. og 10. trinn når de kommuniserer med struktur og sammenheng muntlig og skriftlig, tilpasset ulike situasjoner og mottakere. Videre viser og utvikler de kompetanse når de skaper ulike typer tekster der informasjon fra kilder er innlemmet på en etterrettelig måte.</p> <p>Læreren skal legge til rette for elevmedvirkning og stimulere til lærelyst gjennom å ta i bruk varierte strategier og læringsressurser for å utvikle elevenes leseferdigheter og muntlige og skriftlige ferdigheter. Elevene skal få oppleve at det å prøve seg fram alene og sammen med andre er en del av det å lære et språk. Læreren og elevene skal være i dialog om elevenes utvikling i engelsk. Med utgangspunkt i kompetansen elevene viser, skal de få mulighet til å sette ord på hva de opplever at de får til, og reflektere over egen faglig utvikling. Læreren skal gi veiledning om videre læring og tilpasse opplæringen slik at elevene kan bruke veiledningen for å utvikle leseferdigheter, skriveferdigheter og muntlige og digitale ferdigheter i faget.</p> <p><u>Standpunkt karakteren</u> skal være uttrykk for den samlede kompetansen eleven har i engelsk ved avslutningen av opplæringen etter 10. trinn. Læreren skal planlegge og legge til rette for at elevene får vist kompetansen sin på varierte måter som inkluderer forståelse, refleksjon og kritisk tenkning, i ulike sammenhenger. Læreren skal sette én standpunkt karakter i engelsk basert på elevens samlede kompetanse i faget.</p>			

